

VROUW WIST NIET DAT ZE DIE DAG ZOU STERVEN

Nederlandse arts formeel berispt voor euthanasie bij dementie

Een Nederlandse arts die een diep demente vrouw euthanasie verleende, is door een tuchtrechter berispt. Haar wilsverklaring was niet precies genoeg.

VAN ONZE REDACTRICE VEERLE BEEL

BRUSSEL In ons land kan het niet: euthanasie bij gevorderde dementie, op basis van een voorafgaande wilsverklaring. Die wettelijk erkende verklaring geldt alleen bij onomkeerbare coma.

Nederland laat wel een opening. Vorig jaar kregen daar drie mensen met gevorderde dementie euthanasie op basis van een voorafgaande wilsverklaring. Dit jaar zijn het er al twee, meldt de krant *NRC*.

In de koffie

De zaak dateert uit 2016. Een verpleeghuisarts – verbonden aan wat bij ons een woonzorgcentrum heet – deed toen een sterk slaapmiddel in de koffie van een kleuterleidster op leeftijd. De arts en de familie wisten dat de vrouw die dag zou sterven. De vrouw zelf niet. Toen ze vervolgens een spuitje in de arm kreeg, opende ze de ogen en trok ze haar arm even weg.

getty images

Toen de vrouw een spuitje in de arm kreeg, opende ze de ogen en trok ze haar arm even weg

Eerder concludeerde een regionale toetsingscommissie van artsen al dat deze euthanasie niet zorgvuldig was gebeurd.

Nu heeft ook de tuchtcommissie van de Inspectie voor Gezondheidszorg in Nederland de arts een berisping geven.

Laatste woord

De uitspraak is tegelijk bedoeld als waarschuwing: een arts moet de betrokkene altijd meedelen dat er euthanasie wordt uitgevoerd, ongeacht de medische toestand, zegt de

rechter. Want een patiënt heeft het laatste woord en kan altijd nog weigeren.

Ook de wilsverklaring was niet helder genoeg. In zo'n geval is er volgens de rechter 'geen ruimte voor interpretatie'. De tuchtrechter erkent dat de arts te goeder trouw kan hebben gehandeld, maar toch had dit niet zo mogen gebeuren.

De vrouw had haar moeder aan alzheimer zien lijden en sterven. Vier jaar voor haar dood schreef ze op dat ze niet naar een instelling voor demente bejaarden wilde, en dat ze een 'menswaardig' afscheid wilde. Een jaar voor haar overlijden wijzigde ze die wilsverklaring: ze schreef toen dat ze euthanasie wilde 'op het moment dat ik daar zelf de tijd rijp toe acht'.

De zaak wordt nu ook nog onderzocht door het Nederlandse openbaar ministerie, die sinds twee jaar korter op de bal speelt. Mogelijk wordt de arts nog vervolgd. Er lopen ook onderzoeken naar vier bijkomende euthanasiegevallen - iets wat in de 15 jaar daarvoor nooit gebeurde.

Discussie bij ons

In ons land heeft de federale euthanasiecommissie vorig jaar één vergelijkbare case besproken en goedgekeurd, over een persoon met dementie die op basis van een formele wilsverklaring euthanasie kreeg. De arts voerde aan dat de gevorderde dementie gelijkgesteld kon worden aan onomkeerbare coma, zegt Luc Proot, ondervoorzitter van de commissie.

Een tweede gelijkaardig geval moet nog voorkomen. 'We zijn zeker nog niet uitgediscussieerd', zegt Proot.

'Onomkeerbaar coma is een heel afgelijnde situatie, waarbij er geen enkele interactie meer is met de omgeving, tenzij reactie op hevige pijnstimuli. Personen met dementie kunnen in de eindfase een staat van minimaal bewustzijn bereiken, waarbij ze ook niet meer reageren op aangeboden voedsel. De vraag is: kunnen we dat gelijkstellen? Voor die tijd lijden ze natuurlijk ook al. Een wetsvoorstel over euthanasie bij dementie is in ons parlement afgeschoten, omdat dit nog niet genoeg uitgeklaard was.'

Wat wel wettelijk toegestaan is in ons land is euthanasie bij dementie als je er zelf nog om kunt vragen. Dat gebeurde vorig jaar veertien keer. In Nederland gebeurde het 166 keer.